

Η Παιδεία δεν πωλείται

Του ΝΑΣΟΥ ΓΚΟΛΕΜΗ

Είναι η ώρα της μετωπικής σύγκρουσης. Η στιγμή που όλες οι δυνάμεις τής ανατροπής έχουν μπροστά τους, καθαρό τον στόχο, σαφέστατο ιδεολογικό προσανατολισμό και την κοινωνία έτοιμη για το μεγάλο «όχι». Η αναθεώρηση του «άρθρου 16» συνιστά κομβικό σημείο για το αν θα περάσουν ή θα πεταχτούν στο καλάθι των αχρήστων κεντρικές πολιτικές επιλογές που αφορούν τα δύο κόμματα εξουσίας αλλά και τις προσδοκίες των... άυλων κηδεμόνων τους.

Η πεμπτούσια του δικομματικού μας συστήματος βασίζεται στη αρχή ότι όσο κι αν συμπιεστεί η «κοινωνική χύτρα», η βαλβίδα αποσυμπίεσης αντέχει, με μικρές αποκλίσεις του εκλογικού σώματος, $\pm 5\%$ ανά οκταετία και εναλλαγές στην εξουσία, μέσω μιας δήθεν ψήφου διαμαρτυρίας, χειραγωγημένης από τα ΜΜΕ. Απλά και ωμά, θεωρούν ότι η ελληνική κοινωνία έχει υπογράψει τη δική της «Γιάλτα», λειτουργεί πελατειακά-σύμμορφα και, με δεδομένο τον κοινωνικό κατακερματισμό, μπορεί εύκολα να αποπροσανατολιστεί, να αποδεχτεί πατερναλιστικά μοντέλα και αρχηγίσκους-ηγέτες κομμάτων που σέρνουν από το αυτί μεγάλα τμήματα της κοινωνίας στο «χειρουργείο» της συναίνεσης.

Δεν τους αρκεί όμως αυτό! Εδώ και περίπου είκοσι χρόνια, απαιτούν σιγά σιγά να απολέσουμε κάθε ψευδαίσθηση ελευθερίας, ανθρωπίνων και εργασιακών δικαιωμάτων, ζητούν να παραδώσουμε τα κλειδιά του ωραρίου, της Ασφάλισης, της Παιδείας, της Υγείας, της αλληλεγγύης, του διεθνισμού. Ζητούν να κλειστούμε στο καβούκι μας, φοβισμένοι, παρακολουθούμενοι, φτωχότεροι, συμβιβασμένοι, μπουκωμένοι από τα ταχυφαγεία τους, καταναλωτές δανείων, καρτών, σώβρακων και ριάλιτις. Ξεθάρρεψαν όμως πολύ! Βαυκαλίζονται πως έχουν το πτώμα της Ιστορίας στο ανατομικό τραπέζι και το πριονίζουν κατά το δοκούν. Μόνο που το πτώμα δεν το λένε ούτε Ιστορία ούτε Πολιτική! Και η διαπίστωση αυτή θα καταστεί οδυνηρή γι' αυτούς, όταν σημάνει η ώρα...

Σήμερα, με την αναθεώρηση του «άρθρου 16» επιχειρούν την πλήρη ιδεολογική υποταγή της κοινωνίας σε εύρος χρόνου μιας γενιάς. Θέλουν τη γνώση διοχετευόμενη από συγκεκριμένα κέντρα για να μπορεί ευκολότερα να ελεγχθεί, όπως τα έχουν καταφέρει σε μεγάλο βαθμό με την πληροφορία. Είναι αξιοσημείωτο: στην κοιτίδα της ηλεκτρονικής επανάστασης, τις ΗΠΑ, ο λαός τους δεν γνώριζε επί μακρόν, αν πολεμάει στο Ιράκ, αν πεθαίνει εκεί, αν σκάνε βόμβες στο Παρίσι ή στο Σουδάν. Λογοκριμένοι· καταναλωτές στην κοινωνία της ηλεκτρονικής αφθονίας, περιμένουν κανέναν Τσόμσκι να τους ανοίξει τα μάτια. Αλλά κι αυτός τρέχει για διαλέξεις στην Ευρώπη...

Η περιπέτεια της Παιδείας στη χώρα μας είναι πολύ παλιά υπόθεση. Και θα είναι πάντα περιπέτεια! Μια διελκυστίνδα σε βάθος χρόνου, ανάμεσα σ' αυτούς που φοβούνται τη γνώση, γιατί είναι το μοναδικό μαζί με τη βία όπλο ανατροπής τους· και σ' εκείνους που την επιθυμούν για όλα τα κοινωνικά στρώματα, γιατί γνωρίζουν καλά ότι μόνο αυτή μπορεί να οδηγήσει τους λαούς στην αυτοδιάθεση και την ελευθερία.

Σήμερα, οι επικυρίαρχοι της τεχνολογικής επανάστασης, όσοι κατέχουν ισχύ και συσσωρευμένα κεφάλαια, βιάζονται πολύ. Γιατί αν δεν βιαστούν, δεν τρέξουν, θα καταρρεύσουν. Το χρήμα που «έχουν» αν ζητηθεί αύριο το πρωί σε παγκόσμιο επίπεδο, στην ουσία δεν υπάρχει. Είναι άυλο, δεν φτάνει για ν' αγοραστούν τα διαμερίσματα, οι πρώτες ύλες, να κινηθούν οι στρατοί, να πληρωθούν οι μισθοί, να αποτιμηθεί η γη κ.λπ. Πρέπει λοιπόν σε κάθε δευτερόλεπτο, η παγκόσμια μηχανή να κινείται αέναα, αδιάλειπτα. Γι' αυτό επιθυμούν κάθε μυαλό, κάθε χέρι, κάθε κομμάτι γνώσης, να λειτουργεί γύρω και μόνο από τον πυρήνα της δικής τους συστημικής σχέσης. Δεν τους ενδιαφέρει αν παράγουν, γιατί η έννοια της παραγωγής γι' αυτούς έχει μόνο περιεχόμενο κίνησης. Κι όπου δεν πίπτει... κίνηση, πίπτει... πόλεμος. Είναι μύθος η «σύνδεση γνώσης με την παραγωγή». Το σωστότερο θα ήταν να «συνδεθεί η παιδεία, η γνώση με τα κέρδη μας». Αυτό ζητούν και τίποτα περισσότερο.

Από τη μεριά μας οφείλουμε να εγκύψουμε σε μια σειρά διαπιστώσεων και αντιφάσεων.

1. Μας «πιπιλίζουν» ότι σε όλους τους κρίσιμους τομείς διάρθρωσης του συστήματος, απαιτούνται γνώστες του αντικειμένου. Τεχνοκράτες, ειδικοί, σύμβουλοι, μάντζερς κτ.λ. Έχουν έτσι πετύχει να μας φορτώσουν μια κουστοδία εξαγορασμένων που γνωρίζει καλύτερα από μας για ό,τι τεκταίνεται στον κοινωνικό ιστό. Ως εδώ καλά (;). Στην παιδεία αυτοί που κατέχουν γνώση τι συμβαίνει -νηπιαγωγοί, δάσκαλοι, καθηγητές, πανεπιστημιακοί, μαθητές, φοιτητές- όλοι μιλούν για δημόσια δωρεάν Παιδεία. Αυτοί δεν γνωρίζουν; Δεν τους αφορά; Γιατί λοιπόν πρέπει κάποιοι άλλοι μη «ειδικοί» να μας φορέσουν καπέλο τα ιδιωτικά ΑΕΙ;

2. Περί ανταγωνισμού: Η ιδιωτική υγεία έκανε καλύτερα τα δημόσια νοσοκομεία; Τα ιδιωτικά σχολεία ανάγκασαν τα δημόσια να γίνουν ποιοτικότερα; Τα ιδιωτικά ΚΤΕΟ έκαναν αποδοτικότερα τα δημόσια; Οι ιδιωτικοί δρόμοι (Αττική Οδός) έκαναν καλύτερο το επαρχιακό δίκτυο της χώρας; Τα ιδιωτικά γραφεία εύρεσης εργασίας έφτιαξαν τις εργασιακές σχέσεις στους χώρους δουλειάς ή πολέμησαν τη γραφειοκρατία; Τα ιδιωτικά μικροβιολογικά εργαστήρια μείωσαν τις λίστες αναμονής στα αντίστοιχα δημόσια; Η ιδιωτική τηλεφωνία μείωσε τις τιμές ή κάθε χρόνο πέφτει αύξηση και από τον ΟΤΕ και από τους ιδιώτες; Ο «ανταγωνισμός» στα καύσιμα έφερε καμία μείωση στο γέμισμα του ρεζερβουάρ; Η πληθώρα γιγαντιαίων σουπερ-μάρκετ μείωσε έστω και μια χρονιά τις τιμές σ' ένα και μόνο είδος; Οι ιδιωτικές ασφάλειες βελτίωσαν το δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα της χώρας;

3. Περί κομμάτων - πολιτικών δυνάμεων του τόπου: Αντέχει ή όχι το πολιτικό μας σύστημα να διαχειριστεί την περιουσία και τους τομείς ευθύνης που ανέλαβε με την ψήφο του ελληνικού λαού; Μπορεί ή όχι να φτιάξει καλύτερη Παιδεία, Υγεία, Ασφάλιση, Συγκοινωνίες, Πόλεις, εργασιακές σχέσεις κτλ; Αν και γι' αυτή τη διαχείριση είναι ανίκανοι, ας αφήσουν τουλάχιστον άλλους να το κάνουν. Γι' αυτό βρίσκονται στους υπουργικούς και βουλευτικούς θώκους.

Όχι για να ξεπουλάνε με την πρώτη ευκαιρία, λιμάνια, υποδομές, δρόμους, οργανισμούς και τόσα άλλα. Η Ελλάδα βγήκε από εμφυλίους, χούντες, βασιλίες και δεν επώχευσε και πολλές φορές ανασυγκροτήθηκε έστω και άναρχα. Γιατί σήμερα όλα πρέπει να πουληθούν; Παγκόσμιο Πόλεμο έχουμε; Ποιος και τι το υπαγορεύει;

Η αναθεώρηση του «άρθρου 16» συνιστά πρόκληση για την κοινωνία. Θυμίζει το κρας-τεστ με την απόπειρα Σημίτη-Γιαννίση για το Ασφαλιστικό. Οι μεγάλες κινητοποιήσεις είχαν αναγκάσει το δίδυμο σε άτακτη οπισθοχώρηση. Από τότε, πάνω από 200.000 εργαζόμενοι βγήκαν στη σύνταξη ή εργάζονται με ορίζοντα σύνταξης ανθρώπινο. Η Ελλάς δεν κατέρρευσε κι αμέσως μετά διοργάνωσε και πανάκριβους Ολυμπιακούς Αγώνες με το γνωστό πάρτι των εργολάβων.

Στις μέρες μας οι μεγάλες καλοκαιρινές κινητοποιήσεις φοιτητών - πανεπιστημιακών και η συγκλονιστική απεργία των δασκάλων έχουν περάσει στην κοινωνία το μήνυμα ότι η υπόθεση της Παιδείας δεν μπορεί και δεν πρέπει να ξεπουληθεί! Οφείλουμε να βγούμε από το καβούκι των προσμονών και της απρόσωπης γκρίνιας και να συμπαραταχθούμε στους δρόμους με την εκπαιδευτική κοινότητα για δημόσια δωρεάν Παιδεία.

Επιτέλους, και μεις έχουμε όνομα, επίθετο και υπογραφή. Σαν άτομα! Να αποδεχθούμε λοιπόν αυτό το ρόλο και να μην υπογράφουμε με την απουσία μας τις «δηλώσεις υποτέλειας» που κάθε τόσο βγάζουν από το συρτάρι. Κι ας πονηρέψουμε και λίγο: Γιατί πρέπει πάντα εμείς να δίνουμε και κάποιοι πάντα να λαμβάνουν;